

EL REFUGI DE LA DONA VISIBLE

«**“Accepto el Castell de Púbol però amb una sola condició, que tu no vindràs a visitar-me al Castell si no és amb una invitació escrita.” Aquesta condició afalagà sobretot els meus sentiments masoquistes i m’entusiasmà, Gala esdevenia el Castell inexpugnable que no havia deixat mai de ser. La intimitat i sobretot les familiaritats fan minvar totes les passions. El rigor sentimental i les distàncies, com ho demostra el cerimonial neuròtic de l’amor cortès, augmenten la passió.»**

El castell Gala Dalí de Púbol permet descobrir un edifici medieval on Salvador Dalí va materialitzar un desbordant esforç creatiu pensant en una persona, Gala, i en una funció, un lloc adient per al descans i refugi de la seva esposa. El pas del temps va determinar que aquest lloc esdevingués el darrer taller del pintor i el mausoleu per a la seva musa. És, de l’anomenat triangle dalinià, l’indret associat a Gala, el més auster i relacionat sobretot amb la darrera fase creativa de l’artista. És, un lloc d’aïllament, malenconiós, d’aires proustians, de recerca d’un món perdut, de projecció subjectiva.

La història daliniana del castell comença el 1968. Aquell any, alhora que avançaven les obres de construcció del Teatre-Museu de Figueres, Dalí encarregava la recerca d'un castell, no molt lluny de Portlligat, per regalar a Gala. Quan va veure Púbol, situat prop del Santuari dels Àngels, on els Dalí s’havien casat el 1958, no va tenir cap dubte.

Dalí va crear tot l’univers estètic del castell amb la implicació directa de Gala i l’ajuda tècnica del mestre d’obres i amic, Emili Puignau. Primer de tot es van reforçar les estructures de l’edifici a partir de la voluntat de Dalí de deixar intacte l’aspecte deteriorat dels murs exteriors per conservar els signes del pas del temps. Tot seguit es va refer el jardí, del qual Dalí en va italianitzar l’estructura original de tal manera que ha quedat desbordada per les plantes que escolliren juntament amb Gala i per les diverses intervencions escultòriques i arquitectòniques que, com les escultures d’elefants amb un corb sobre la gropa o el sortidor en forma de cap de rap, semblen buscar l’efecte dels famosos monstres dels jardins de Bomarzo, a Roma.

La versatilitat artística de Dalí va atorgar una nova lectura dels espais interiors, redefinits i decorats al detall a partir de dibuixos, conservats als fons de la Fundació Gala-Salvador Dalí, com ara els dissenys per a les xemeneies o per a la taula-claraboia. També va pintar obres per a la decoració interior: un gran oli titulat *Camí de Púbol*, el sostre de la Sala dels Escuts —“**M’he acontentat amb decorar els sostres perquè quan Gala aixequi els ulls, em vegi sempre en el seu cel**”, explicava Dalí—, la falsa porta, els radiadors tapa-radiadors i altres petites pintures que es distribueixen per tota la casa.

Després de la mort de Gala, enterrada a la Sala del Delme —on històricament els vassalls pagaven el deu per cent de les collites als seus senyors—, Dalí es va instal·lar al castell fins que, a causa d’un incendi fortuït a l’habitació on dormia, va patir greus cremades que obligaren a hospitalitzar-lo. Durant aquells anys el menjador va servir de taller, l’habitació blava de Gala va esdevenir la seva habitació i les golfes de la casa, on actualment s’hi exhibeix vestuari de Gala, es van convertir en el magatzem per a les obres que Dalí va anar recuperant de Nova York i París.

SEGLE XI

1020

Primera referència a una “torre/castell” de Púbol

1065

Gaufred Bastons, primer baró de Púbol conegut, cedeix la potestat del castell al comte de Barcelona, Ramon Berenguer I

SEGLES XII-XIII

Família de Llers i Cervià

1198-1210

Arnau III de Llers. Màxima extensió jurisdiccional de la baronia

SEGLE XIV

1327

Inici construcció de l'estructura actual de castell

1368

Família Campllong

Gispert de Campllong compra el castell per 4.000 sous barcelonins

1399

Els pubolencs demanen al rei deslliurar-se del mandat cruel de Gispert

Sança, vídua de Gispert. Remodelació pati interior

SEGLE XV

1422

Família Corbera

1437

Bernat de Corbera encarrega el retaule de Sant Pere de Púbol a Bernat Martorell

Importants reformes evidenciades per els elements gòtics i renaixentistes de la façana nord del pati central

1464

Família Montanyans i Requesens-Corbera Guerra Civil Catalana

SEGLES XVII-XIX

1686

Família De Miquel

El castell deixarà de ser residència habitual dels barons Guerres Carlines. Abandó temporal del castell

1798-1809

Importants reformes al sector sud. El castell esdevé residència d'estiu

SEGLE XX

1936

Guerra Civil Espanyola. El castell és saquejat, fa de caserna i presó

1968

Salvador Dalí. Inici tràmits de compra

1969

Obres de remodelació sota direcció de Dalí

1970

1 de juny. S’escriptura el castell a nom de Gala Intervenció pictòrica de Dalí al Saló dels Escuts Primera estada de Gala al castell

1974

Construcció Font Wagneriana

1982

10 de juny. Mort de Gala. El Delme es converteix en cripta Dalí es trasllada a viure a Púbol Joan Carles I de Borbó nomena l’artista marquès de Dalí de Púbol

1983

Dalí pinta l’últim oli: *Cua d’oreneta*

Treballa en la remodelació de Torre Gorgot de Figueres Constitució de la Fundació Gala-Salvador Dalí

1984

Dalí treballa en diversos projectes per a Púbol Redissenya el tro de Gala (Sala dels Escuts). 31 d’agost. Incendi a l’habitació de Gala. Dalí es trasllada a Torre Galatea (Figueres)

1996

Fundació Gala-Salvador Dalí

Obertura al públic com a Casa-museu